

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی لرستان
بیمارستان آموزشی درمانی شهید رحیمی

هیدروسفالی

شناسنامه ی بروشور آموزشی

عنوان	هیدروسفالی
تهیه و تنظیم	زهرا مرادی
سمت	کارشناس پرستاری
تایید کننده و نظارت	کارگروه آموزش به بیمار
سال بازنگری	1405
ناظر کیفی	
دکتر حمیدرضا شرکت العباسیه	

واحد آموزش به بیمار و ارتقاء سلامت همگانی

مراقبت از کودک هیدروسفال

- * جابه جایی کودک بطور مکرر (هر ۱۰ دقیقه یک بار) به منظور کاستن خطر عفونت پوست سر به علت اثرات فشاری.
- * نگهداری کودک بصورت تمیز و خشک (به خصوص اطراف چین های گردن و پشت گوش) جهت کاستن خطر عفونت ناشی از استفراغ و عرق. حمایت از سر کودک هنگام جابجایی جهت جلوگیری از صدمه و فشار به گردن.
- * تغذیه کودک هیدروسفال باید به مقدار کم و در دفعات زیاد باشد و بعد از تغذیه به علت احتمال استفراغ به پهلو گذاشته شود.
- * این کودکان باید از انجام فعالیت هایی مثل فوتبال که احتمال صدمه به سر زیاد است، خودداری کنند.

با آرزوی سلامتی برای کودک دلبندتان

منبع:

پرستاری کودکان نلسون
کودک بیمار (ویلی ونگ ۲۰۱۳)

شماره تلفن بیمارستان: ۳۳۳۳۶۱۴۲-۸

داخلی بخش اطفال ۲۵۹۹

آموزش همگانی: ۳۳۳۳۸۱۵۶

وب سایت : rahimi.Lums.ac.ir

درمان هیدروسفالی

در موارد پیشرفته، روش های دارویی کمک چندانی نمی کند و درمان اصلی جراحی است که در آن عامل ایجادکننده بیماری حذف می شود؛ مثلاً: اگر توموری موجب انسداد و ایجاد هیدروسفالی شده باشد، آن را حذف می کنند. گاهی نیز نمی توان عامل ایجادکننده را حذف کرد، به همین علت با ایجاد سوراخی در کف بطن سوم مغزی، بیماری را از بین می برند.

- کاربردی ترین روش درمان، قرار دادن «شنت» (لوله ای ظریف) در جمجمه است که مایع اضافی را از مغز به حفره دیگری در بدن منتقل می کند و بدین ترتیب سر به تدریج به حالت طبیعی بر می گردد. چنانچه فردی که از روش «شنت گذاری» استفاده کرده است، دچار حادثه ای مانند تصادف شود، «شنت» از کار می افتد. بر این اساس با بروز علائمی مانند تحریک پذیری و استفراغ های مکرر، اختلال در هوشیاری و بینایی، باید بیمار را به سرعت به مرکز درمانی منتقل کرد، زیرا عدم اصلاح «شنت» خطرات جبران ناپذیری را برای بیمار دارد.

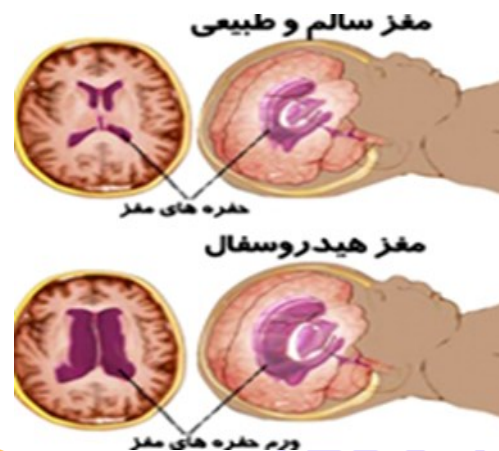

هیدروسفالی یا بزرگی سر نوزاد از واژه های «هیدر» به معنای آب و «سفالی» به معنای سر تشکیل شده است و به افزایش غیرطبیعی «مایع مغزی نخاعی» در بطن های مغز گفته می شود. مایع مغزی - نخاعی، به طور مرتب در اطراف مغز و نخاع در حال چرخش است و مواد مغذی را در اختیار سلول های عصبی قرار می دهد و مواد حاصل از سوخت و ساز را دور می کند. این مایع در ساختمان مغز درون حفره های کیسه ای شکل به نام بطن مغزی یا حفره مغزی قرار دارد. بطن های مغزی (مانند بالشتک) به عنوان سپر حفاظتی برای مغز عمل میکنند. اگر گردش این مایع به عللی دچار وقفه شود یا بیشتر از مقدار نیاز تولید شود، تجمع بیش از اندازه آن موجب افزایش فشار درون مغز می شود. در نتیجه استخوان های جمجمه برای سازگاری به اطراف کشیده می شوند و سر از حد طبیعی بزرگ تر می شود. در این شرایط بافت مغزی نیز نازک تر می شود و فشار زیاد، به آن آسیب می رساند.

علت هیدروسفالی

به طور کلی هیدروسفالی به دو علت ایجاد می شود: یکی به علت افزایش ترشح مایع مغزی - نخاعی که شیوع کمتری دارد. دوم، انسدادی در مسیر طبیعی حرکت مایع مغزی - نخاعی ایجاد می گردد یا محل جذب این مایع، دچار مشکل می شود.

این بیماری در کودکان به صورت مادرزادی یا اکتسابی بروز می کند. عامل اصلی ایجاد کننده در نوع اکتسابی شامل ضربات وارده به سر و سیستم عصبی، خونریزی مغزی، تومور و عفونت هایی نظیر مننژیت است که بعد از تولد عارض می شود. شایع ترین و معروف ترین علت هیدروسفالی، علت مادرزادی است که مربوط به قبل از تولد است و در اثر عفونت های داخل رحم و بیماری های ژنتیکی ایجاد می شود.

علائم هیدروسفالی

علائم در کودکان به سن آنها بستگی دارد. اگر کودک هنگام تولد به بیماری مبتلا شده باشد، سر به شکل غیرطبیعی بزرگ است یا هنگام تولد اندازه سر نوزاد طبیعی است، اما در ماه های بعد به سرعت رشد می کند.

در نوزادان این علائم دیده می شود: بزرگی جمجمه، نازکی استخوان جمجمه و ملاجهای بزرگ و برآمده، ناتوانی در تکان دادن سر، عدم رشد عضلات گردن، اختلال دید و لوچی، انحراف مردمک ها به طرف پایین و خارج، پوست سر شفاف و ورید های متسع، اسپاسم اندام های تحتانی، تحریک پذیری، گریه متغیر، استفراغ، مک زدن سخت، بی اشتهایی و لاغری، وزن تنه و پاها کمتر از وزن سر و تشنج.

در کودکان بزرگ تر و بزرگسالان چون جمجمه قابلیت تغییر ندارد، سردرد، تهوع و استفراغ، تورم اعصاب ته چشم، دوبینی یا تاری دید، اختلال تعادل، اختلال در راه رفتن، بی اختیاری ادرار، خستگی شدید، تحریک پذیری و یا حتی اختلالات مزمن تری مثل تغییر شخصیت یا از دست رفتن حافظه و همچنین دمانس (زوال عقلی) ممکن است به وجود آید.